

Grota stanowiła reklamówkę fabryki. W ten sposób demonstrowano potencjalnym klientom uniwersalność zastosowań cementu. Przed grotą wzniesiono też cementowy łuk, a w 1889 roku kolejny – już cieńszy. Rok później ustawiono na nich pawilon muzyczny w stylu chińskim. Oba łuki miały tę samą wytrzymałość, co zawdzięczają zastosowaniu odmiennych technologii. Jeden był zbudowany z normalnego – ciężkiego i masywnego betonu, drugi z żelazobetonu.

Nad grotą znajdował się wykafelkowany i zadaszony parkiet taneczny, gdzie pod koniec XIX wieku przy akompaniamencie orkiestry odbywały się festyny z muzyką i tańcami, która grała w chińskim pawilonie. Za parkietem znajdował się

oszkłony ogród zimowy, skąd prowadziły spiralne schody do wnętrza grotty.

Po wojnie obiekt przez kilka lat stał pusty, przez pewien okres przechowywano tu marmurową rzeźbę Mojżesza. Następnie grotę zamieniono na restaurację „Bar Disco Grota”. W 1983 roku dokonano kapitalnego remontu lokalu. Obiekt funkcjonował z przerwami do 2007 roku, a jego ostatnim dzierżawcą była Jolanta Bińkowska.

Przed grotą znajduje się duży głaz narzutowy z różowego granitu, na którym znajdowała się tablica wykonana z białego cementu, przedstawiająca podobiznę Alberta Eduarda Toepffera. Podczas remontu wnętrza grotty w 1983 roku, zde-



Widok na Grotę Toepffer'a z łukami,
1903

Blick auf die Toepffers Grotte mit den Bogen,
1903

ard Toepffer die Schaffung anderer touristischer Sehenswürdigkeiten. Zu diesen gehört die von Eduard Toepffer im 1880 gestiftete Grotte. Sie wurde als Nachbildung einer natürlichen in den Kalkgebirgen auftretenden Grotte gebaut. Sie war ein Mittelpunkt des Naturschutzparks, der auf dem Gebiet der von A.E. Toepffer gegründeten Buchbeide angelegt wurde und seit 1850 sein Eigentum war.

Die Grotte war die Werbung von Fabrik. Auf diese Weise wollte man den potentiellen Kunden die Universalität der Zementanwendung zeigen. Vor der Grotte wurde ein Zementbogen errichtet, und im Jahre 1889 einen nächsten Bogen – diesmal einen dünneren. Ein Jahr später wurde auf ihm ein Musikpavillon im chinesischen Stil errichtet. Die beiden Bögen hatten dieselbe

Widerstandskraft, was der Anwendung unterschiedlicher Technologien zu verdanken ist. Der erste Bogen wurde aus normalem Zement – schwerem und massivem Beton und der zweite aus Stahlbeton gebaut.

Über der Grotte befand sich ein gekachelter, überdachter Tanzboden, wo am Ende des XIX. Jahrhunderts Veranstaltungen mit Musik (vom chinesischen Pavillon) und Tanz stattfanden. Hinter dem Tanzboden befand sich ein verglaster Wintergarten, von dem eine Wendeltreppe zum Inneren der Grotte führte.

Nach dem Krieg stand das Gebäude einige Jahre leer und einige Zeit bewahrte man hier die Marmorskulptur des Moses. Nachher verwandelte man die Grotte in das Restaurant „Bar Disco Grota”. Im 1983



Widok na Grotę Toepffer'a z łukami,
1916

Blick auf die Toepffers Grotte mit den Bogen,
1916